+ در «چمدان» بخوانید

معرفی چند مقصد بکر برای سفرهای نوروزی

لیلة الرغائب

ایام با فضیلت لیلة الرغائب بر مؤمنان گرامی باد

طراح دکور برنامه محبوب شبکه نسیم خبر داد

آغاز ساخت دکور «دورهمی» برای نوروز

جام جم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

WWW.JAMEJAMDAILY.IR

پنجشنبه ۲۳ اسفند ۱۳۹۷ | ۷ رجب ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال نوزدهم - شماره ۵۳۴۷ | استان تهران و البرز ۱۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۵۰۰ تومان | Thursday - 2019 MAR 14

۶

افزایش بیش از ۲ برابری حضور دولتمردان در رسانه ملی در سال ۹۷

۱۱ هزار ساعت آنتن صدا و سیما در اختیار دولت

۷

جام جم اتفاقات مهم و جالب اقتصادی سال را بررسی کرده است

ترین‌های اقتصادی سال ۹۷

طرح: سپهر سهامی‌فرد | جام جم

۳

ویژه‌ها

روحانی در سومین روز سفر خود به عراق با حضور در نجف با آیت‌ا... سیستانی دیدار کرد

تاکید آیت‌ا... سیستانی بر روابط ایران و عراق

سومین و آخرین روز سفر رئیس جمهور به عراق به حضور در نجف اشرف و دیدار و گفت‌وگو با مراجع تقلید اختصاص داشت که مهم‌ترین برنامه سیاسی این روز دیدار و گفت‌وگوی حسن روحانی با حضرت آیت‌ا... سیستانی، مرجع بزرگ شیعیان بود. روحانی که دو روز اول سفرش را در بغداد و با گفت‌وگو با مقامات و گروه‌های مختلف عراقی گذرانده بود، صبح دیروز وارد نجف‌اشرف شد و پس از تشرف به بارگاه امیرالمومنین علی (ع) به دیدار مراجع رفت.

۲

بیشتر بخوانید

در بیانیه پایانی ششمین اجلاس رسمی مجلس خبرگان رهبری تاکید شد

هشدار خبرگان درباره پالرمو

۲

بیمارانی که در تعطیلات گذرشان به مراکز درمانی افتاده از نبود پزشک متخصص گلایه دارند

لطفا در تعطیلات بیمار نشوید

۱۸

۳۰۰۰ عضو داعش خود را تسلیم کردها کردند

«باغوز» چه خبر است؟

۸

کافه میرداماد

گفت و گو با جواد قارآیی کارگردان مستند ایرانگرد

سفرهای نوروزی همه جای ایران به جز شمال!

۲۰

دیدگاه

مردان جنگ، همان مردان صلح‌اند

محمدصادق علیزاده

فرهنگ و هنر

پرده اول

جایی کنار شاهراه اصلی نجف - کربلا لمیده بود روی مبلی زهوار در رفته و با چشم‌هایش، کیلومترها عمق جاده را به سمت کربلا می‌کاوید. جایی که دیگر غبار اجازه دیدن نمی‌داد. همزمان هم از سیگار عربی‌اش کام می‌گرفت و دود را زیر آفتاب پاییزی می‌داد بیرون. کودک عراقی، خرما تعارف کرد و تا با عربیِ لهجه‌دار فارسی تشکر کنم، مرد متوجه من شد. کامی از سیگارش گرفت و چشم تنگ کرد و با همان فارسی - عربی مخلوط پرسید: «ایرانی؟» ابروهایش را در هم کرده بود و پک عمیقی به سیگارش زد و جواب من را شنید که ایرانی هستم، لبخندی روی لبش نشست و انگشت اشاره و شست را روی هم گذاشت و رو به من بدون سلام و علیک گفت: «قاسم سلیمانی؛ مَرد! مَرد!»

پرده دوم

این تصویر را حسام‌الدین آشنا در کانال شخصی‌اش منتشر کرده. زیرش هم شرح عکس زده. شرحی که البته ظاهرا مربوط به هیچ‌کدام از شخصیت‌های داخل قاب نیست: «ذوالفقار علی در نیام نیست. سردار حاضر است حتی اگر ظاهر نیست. او در کار تدبیر است حتی اگر در تصویر نیست.» عبارت‌ها آن‌قدر روشن هستند که برخلاف سایر پیام‌های دکتر آشنا به تفسیر و تاویل و هرمنوتیک نیازی نداشته باشند. هر مخاطبی همان ابتدا، عبارات را در مدح و تمجید قاسم سلیمانی، فرمانده بلندآوازه نیروی قدس فهم می‌کند حالا گیریم دکتر آشنا خواسته باشد در لایه دوم و سوم شرح عکس، یک این همانی استعاری بین رئیس جمهور و قاسم سلیمانی هم ایجاد کرده باشد.

پرده سوم

این تصویر روز شنبه روزنامه سازندگی است؛ رسانه مکتوب اصلی جریان سیاسی حامی دولت. روسای جمهور دو کشور مهم منطقه کنار یکدیگر و دست در دست با تیتر یک بزرگی با فونت اردیبهشت که قرار بود معنای پساجنگ را کدگذاری کند برای مخاطبش: «پیام صلح روحانی»؛ روحانی پای در خاک کشوری گذاشته که تا همین چند وقت قبل، نیمی از آن در اختیار یکی از خطرناک‌ترین گروه‌های تروریستی منطقه بود و تا پشت دروازه‌های بغداد هم رسیده بودند. روحانی برخلاف همتای آمریکایی‌اش جلوی لنز دوربین‌ها به بغداد سفر کرد و از خیابان‌های پایتخت عراق راهی کاخ ریاست جمهوری عراق شد. درست برخلاف سفر چند هفته قبل ترامپ که در نیمه‌های شب و محرمانه و سری آن هم نه علنی، در خفا و درون یکی از پایگاه‌های ارتش آمریکا در خاک عراق برگزار شد. روحانی روی پله‌های کاخ ریاست جمهوری عراق، با اعتماد به نفس کامل و با زبانی نرم با همتایان سعودی‌اش سخن می‌گوید و آنها را دعوت به تعاملات مسالمت‌آمیز می‌کند.

حال این‌که یک روزنامه متصل به یک جریان مشخص سیاسی با عقبه‌های لیبرال مسلکانه زبان به تمجید و مدح این اقدام روحانی می‌پردازد و از صلح سخن می‌گوید، مشکلی نیست. چه کسی است از صلح بدش بیاید؟ من اما می‌روم توی نخ مردانی که چند سال در همین عراق و شانه به شانه مجاهدان عراقی خون و عرق ریختند و پنجه در پنجه هیولاهایی انداختند که تا پشت دروازه‌های بغداد آمده بودند. هیولاهایی که اگر مجال عرض اندام می‌یافتند از پنجه کشیدن به صورت همسایه شرقی‌شان هم ابایی نداشتند.

شاید خون و عرق مردان اگر نبود، ما شاهد این لحظه لذت‌بخش تاریخی هم نبودیم که رئیس جمهور اسلامی ایران با اعتماد به نفس کامل و در روز روشن و با برنامه قبلی قدم به خاک کشور همسایه بگذارد و حالا از موضع بالا، دیگران را دعوت به صلح و سلامت کند. در فراز و نشیب‌های تاریخ گاه باشد که برای صلح هم باید جنگید و این سرزمین پر بوده از مردانی که همیشه برای صلح جنگیده‌اند.

بیانات رهبر انقلاب در ابتدای درس خارج فقه درباره صفت‌های برجسته اخلاقی

خیلی از مشکلات کشور ناشی از نبود راستگویی است

گروه سیاسی

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای صبح یکشنبه (۱۳۹۷/۱۲/۱۲) در ابتدای جلسه درس خارج فقه، به شرح حدیثی از حضرت امام صادق(ع) درباره «صفت‌های برجسته اخلاقی» پرداختند؛ صفاتی که جلوه‌های درخشان و لبّ اسلام است. خصوصیاتی که انسان‌های برجسته می‌سازد و به برکت وجود انسان‌های برجسته در یك اجتماع، در یك جامعه بشری، نظام اجتماعی برجسته به وجود می‌آورد.

پایگاه اطلاع‌رسانی KHAMENEI.IR متن بیانات رهبر انقلاب در این جلسه درس خارج فقه را به این شرح منتشر کرده است.

بسم ا... الرّحمن الرّحیم

الحمدلله ربّ العالمین و الصّلاه و السّلام علی سیدنا محمّد و آله الطّاهرین و لعنه ا... علی اعدائهم اجمعین.

وَ بِهذَا الإسنادِ عَن اَبی قَتادَه قالَ: قالَ ابوعَبدِا... عَلَیهِ السَّلامُ لِداوُدَ بنِ سِرحانَ: یا داوُدُ اِنَّ خِصالَ المَکارِمِ بَعضُها مُقَیدٌ بِبَعضٍ، یقَسِّمُهَا ا... حَیثُ یشاءُ تَکونُ فِی الرَّجُلِ وَ لا تَکونُ فی اِبنِهِ وَ تَکونُ فِی العَبدِ وَ لا تَکونُ فی سَیدِهِ: صِدقُ الحَدیثِ وَ صِدقُ النّاسِ وَ اِعطاءُ السّائِلِ وَ المُکافَاه بِالصَّنائِعِ[1]

وَ بِهذَا الإسنادِ عَن اَبی قَتادَه قال:

این چند حدیثی که روزهای قبل خواندیم و این [حدیثی] که امروز می‌خوانیم، سندهای صحیح و بسیار معتبری دارد؛ ابی قتاده هم ثقه است.

قالَ اَبوعَبدِا... عَلَیهِ السَّلامُ لِداوُدَ بنِ سِرحانَ: یا داوُدُ اِنَّ خِصالَ المَکارِمِ بَعضُها مُقَیدٌ بِبَعض

[امام صادق(ع) می‌فرماید:] بعضی از مکارم اخلاق و خصلت‌ها بسته به بعضی دیگر است، یعنی با هم ارتباط دارد؛ یا ارتباط علّی و معلولی دارد که یکی علّت آن دیگری است، یا به نحوی ارتباط عملیاتی و رفتاری با همدیگر دارند.

یقَسِّمُهَا ا... حَیثُ یشاء

اینها را هم مثل بقیه چیزها از خدا بدانید؛ این را هم خدا می‌دهد. بله، کار خدای متعال بی‌حکمت نیست و رفتار ما، اختیار ما، و اراده ما در ایجاب رحمت الهی تأثیر دارد لکن بالاخره آنچه به ما داده می‌شود، از همه مکارم، از همه خوبی‌ها، از همه نِعَم - از جمله مکارم اخلاق - از طرف خدا است، خداوند تقسیم می‌کند؛ به شما یك چیزی می‌دهد، به دیگری یك چیز می‌دهد، به آن دیگری یك چیز [دیگر] می‌دهد.

تَکونُ فِی الرَّجُلِ وَ لا تَکونُ فی ابنِه

گاهی یك صفت خوبی در پدر هست، در پسر نیست. این‌که حالا می‌گویند ژن یا ژنِ [خوب]! اینها خیلی اعتباری ندارد. گاهی اوقات پدر یك صفت خوبی دارد، پسر ندارد؛ عکسش هم هست که پسر یك صفت خوبی دارد که پدر ندارد. اینها ایجاب الهی و اِنعام الهی است.

وَ تَکونُ فِی العَبدِ وَ لا تَکونُ فی سَیدِه

این جور هم نیست که موقعیت اجتماعی و شأن اجتماعی هم تأثیر داشته باشد؛ نه، گاهی یك صفت خوبی را یك برده‌ای دارد که سید او، ارباب او ندارد. مستخدم شما گاهی اوقات یك خصوصیتی دارد که شما آن خصوصیت را ندارید. یك صفت خوبی در فرد زیردست ما هست که آن صفت در ما نیست؛ یعنی او بالاتر از ما است. خب، حالا این صفات و مکارم اخلاق که این‌قدر هم درباره‌اش فرموده‌اند، چه چیزهایی است؟ چند صفت را حضرت بیان می‌فرمایند. اینها واقعا همان جلوه‌های درخشان اسلام است؛ لبّ اسلام اینها است. این خصوصیات [است] که انسان‌های برجسته می‌سازد و به برکت وجود انسان‌های برجسته در یك اجتماع، در یك جامعه بشری، نظام اجتماعی برجسته به وجود می‌آورد و [اگر] انسان‌های کریم، انسان‌های شجاع، انسان‌های باگذشت، انسان‌های صادق در یك جامعه‌ای باشند، این جامعه، جامعه برجسته‌ای می‌شود؛ [البتّه] عکسش هم صادق است. واقعا انسان باید اینها را مثل دُر و گوهر گرانبها روی چشمش بگذارد و به دنیا عرضه کند. حالا این صفات چیست؟ اوّل:

صِدقُ الحَدیث

راستگویی. الان کشور خود ما کشور اسلامی است و از بسیاری از جوامع دنیا هم انصافا بهتر و پاکیزه‌تر و طاهرتر است اما در عین حال شما ببینید خیلی از مشکلات داخل کشور ما ناشی از نبودنِ همین صفت است؛ صدق الحدیث نیست، راستگویی نیست. راستگویی یعنی چه؟ یعنی شما حرفی را که می‌زنید، مطابق با واقع باشد. اگر دانستید مطابق با واقع است و گفتید، این راست است؛ اگر نه، نمی‌دانید مطابق واقع است یا نیست اما می‌گویید، این صدق نیست. «صدق» عبارت است از این‌که شما چیزی را که می‌دانید مطابق واقع است، بیان می‌کنید. فضای مجازی را ملاحظه کنید که بر اثر حرف، شایعه، دروغ، خلاف، تهمت، نسبت بدون واقعیت به این، به آن، به بالا، به پایین، به همدیگر، یك فضای دروغ در کشور به وجود می‌آید؛ ببینید، اینها اشکال است. پس اول «صِدقُ الحَدیث» [یعنی] همه سعی کنیم راست بر زبان جاری کنیم. دوّم:

وَ صِدقُ النّاس

با مردم هم صادق باشید؛ با مردم با تقلب و خدعه و فریب و دورویی برخورد نکنید. «صِدقُ النّاس» یعنی صدق عمل با مردم؛ انسان در مواجهه با مردم با صداقت وارد بشود، با کلك و دروغ و فریب و مانند اینها با مردم برخورد نکند. اگر ما در مسائل گوناگون اجتماعی‌مان، سیاسی‌مان، انتخاباتمان، و مانند اینها، همین یك مورد را مراعات کنیم، ببینید چقدر دنیا آباد خواهد شد؛ «وَ صِدقُ النّاس». این هم دوم.

وَ اِعطاءُ السّائِل

[اگر سائل] از شما چیزی خواست، به او بدهید اگر چنانچه می‌توانید. یك وقت فقیری است که از شما سؤال نکرده، خب [اگر] به او کمك کنید خوب است اما اگر چنانچه از شما درخواست کرد - سؤال کرد یعنی درخواست کرد - آن وقت این مکرمت بزرگی است و او را رد کردن، خلاف مکرمت انسانی است.

وَ المُکافَاه بِالصَّنائِع

«صَنیعه» یعنی کارهای نیك؛ خدمت‌های نیك به دیگران را می‌گویند «صنیعه». «مُکافئه به صنایع بکنید» یعنی [اگر] کسی به شما نیکی کرد، شما هم در مقابل به او نیکی کنید. این جور نباشد که نیکی دیگران را با اهمال و احیانا با بدی پاسخ بدهیم. [اگر] کسی به ما نیکی کرده، خب در مقابل باید به او نیکی کنیم. این هم سوم.

۱- امالی طوسی، مجلس یازدهم، صفحه ۳۰۱؛ امام صادق(ع) به داود بن سرحان می‌فرماید: ای داوود! برخی از مکارم اخلاق به برخی دیگر وابسته است و با هم ارتباط دارد که اینها را خدا تقسیم می‌کند؛ گاهی این صفات در مردی وجود دارد و در پسرش نیست یا گاهی در برده‌ای وجود دارد و در اربابش نیست. از جمله آنهاست: راستگویی و صداقت با مردم در عمل و بخشیدن به فقیری که درخواستی دارد و نیکی کردن در مقابل خوبی‌های دیگران.